

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep,
0030 Oslo

Deres ref.

Vår ref.: Jonas Løvdal

Vår dato: 15.01.2026

Høringssvar fra Distriktsenergi til Finansdepartementets forslag om redusert nedre grense i grunnrenteskatten og naturressursskatten for vannkraft

Distriktsenergi representerer mer enn halvparten av landets nettselskap og energiverk. Med dette svaret følger vårt innspill til høringen.

Bakgrunnen for høringen

Grunnrenteskatten på vannkraft er utformet for å virke nøytralt på investeringsinsentivene. Ifølge Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) anslag ligger en vesentlig del av det gjenværende vannkraftpotensialet i små og mellomstore kraftverk. Vannkraftverk med påstemplet merkeytelse under 10 000 kVA er imidlertid fritatt for grunnrenteskatt. Finansdepartementet har sendt på høring forslag om å redusere nedre grense i grunnrenteskatten for 10 000 til 1 500 kVA.

Distriktsenergi's kommentarer:

Norge trenger mer kraft – raskere enn før

Det er vår oppfatning at det er en bred forståelse for at vi i Norge trenger mer kraft tilgjengelig de kommende årene for å sikre en helt nødvendig grønn omstilling. Utbygging av vannkraft og annen fornybar energi krever langsiktighet og store investeringer. Forutsigbare og stabile rammevilkår er derfor avgjørende. Hyppige endringer i skattesystemet skaper usikkerhet, svekker insentivene og kan bremse nødvendig energiomstilling.

Småkraft har en viktigere rolle i en tid der store vannkraftutbygginger er begrenset og annen fornybar kraftutbygging møter motstand. Det finnes ca. 1500 småkraftverk i Norge, med en samlet produksjonsmulighet på 12 TWh, som står for rundt 8 % av den totale kraftproduksjonen i Norge. Disse verkene er med å bidra til vår energisikkerhet. Det er gjort mange og langsiktige investeringer i bransjen bygd på tillit til et stabilt regelverk.

Siden 2015 er det bygd tett oppunder 300 småkraftverk. Når det gjelder nedskalering og tilpassing til skattegrenser viser vi til Småkraftforeniga sitt høringssvar og utregninger, hvor de finner at bare sju prosjekter har søkt Energidepartementet om nedskalering i denne perioden. I tillegg er 10 bygget i grenseland mellom 9 og 10 MW, men disse søkte før grensen ble hevet til 10 MVA i 2015, og skyldes nok derfor ikke tilpasning til grensen. Vi viser videre til Småkraftforeniga sin konklusjon om at nedskalering av kraftverk til under 10 MVA ikke er omfattende problem i praksis.

Småkraftaktører har ofte stramme økonomiske rammer, investeringskostnadene har økt, og småkraft produserer mest når prisene er lavest. Med nedbetalingstider på opp mot 60 år, og svært stramme marginer, er forutsigbare vilkår særlig viktige.

De foreslåtte skatteendringene vil derfor i seg selv bidra til økt usikkerhet for fremtidige rammebetingelser, og kan således føre til økt risiko og bortfall av nye investeringer. Det er ekstra uheldig når foreslåtte skatteendringer i realiteten gis tilbakevirkende kraft.

Legitimitet og samfunnskontrakt

Videre vil endringen i realiteten bety en overføring av verdier bort fra mange kommuner og inn til statskassen. I en tid hvor legitimiteten til nye prosjekter som gjør naturinngrep er under press, er det særs viktig at lokalsamfunnet ser verdien av det de eventuelt ofrer for fellesskapet. Denne samfunnskontrakten må gå begge veier, og den foreslåtte verdioverføringen fra disse kommunene til stat er derfor uheldig.

Stabilitet og forutsigbarhet er vesentlig

Stabile og gode skatteregler er nøkkelen til å redusere risiko, sikre lønnsomhet og opprettholde tempoet i ny kraftutbygging. Småkraft og annen fornybar energi er viktige for verdiskaping og arbeidsplasser i distriktene.

Regjeringen selv understreker betydningen av mer kraft i budsjettframleggelsen for 2026 der det står følgende å lese:

« å føre ein politikk som legg til rette for at tilgang på rikeleg, rein og rimeleg kraft kan vere eit konkurransefortrinn for norsk industri og eit gode for norske forbrukarar også i framtida».

Regjeringen sier i det samme framlegget at det er avgjørende med -

«rammevilkår som er gode, stabile og føreseielege».

Den fagkunnskapen regjeringen selv peker på, og ekspertisens utallige rapporter de siste år om betydningen av mer kraft i Norge, rimer derfor dårlig med forslaget om å senke innslagspunktet for grunnrenteskatten fra 10 000 kVA til 1500 kVA. Derimot kan det å senke grensen for grunnrenteskatt, slik som foreslått, skape endrede betingelser og uforutsigbarhet som igjen kan svekke småkraftens bidrag.

Konklusjon

Innslagspunktet for grunnrenteskatt og naturressursskatt bør opprettholdes på dagens nivå for å sikre langsiktige rammevilkår og støtte energiomstillingen.

Vennlig hilsen

Distriktsenergi

v/Jonas Løvdal

Næringspolitisk seniorrådgiver og nestleder